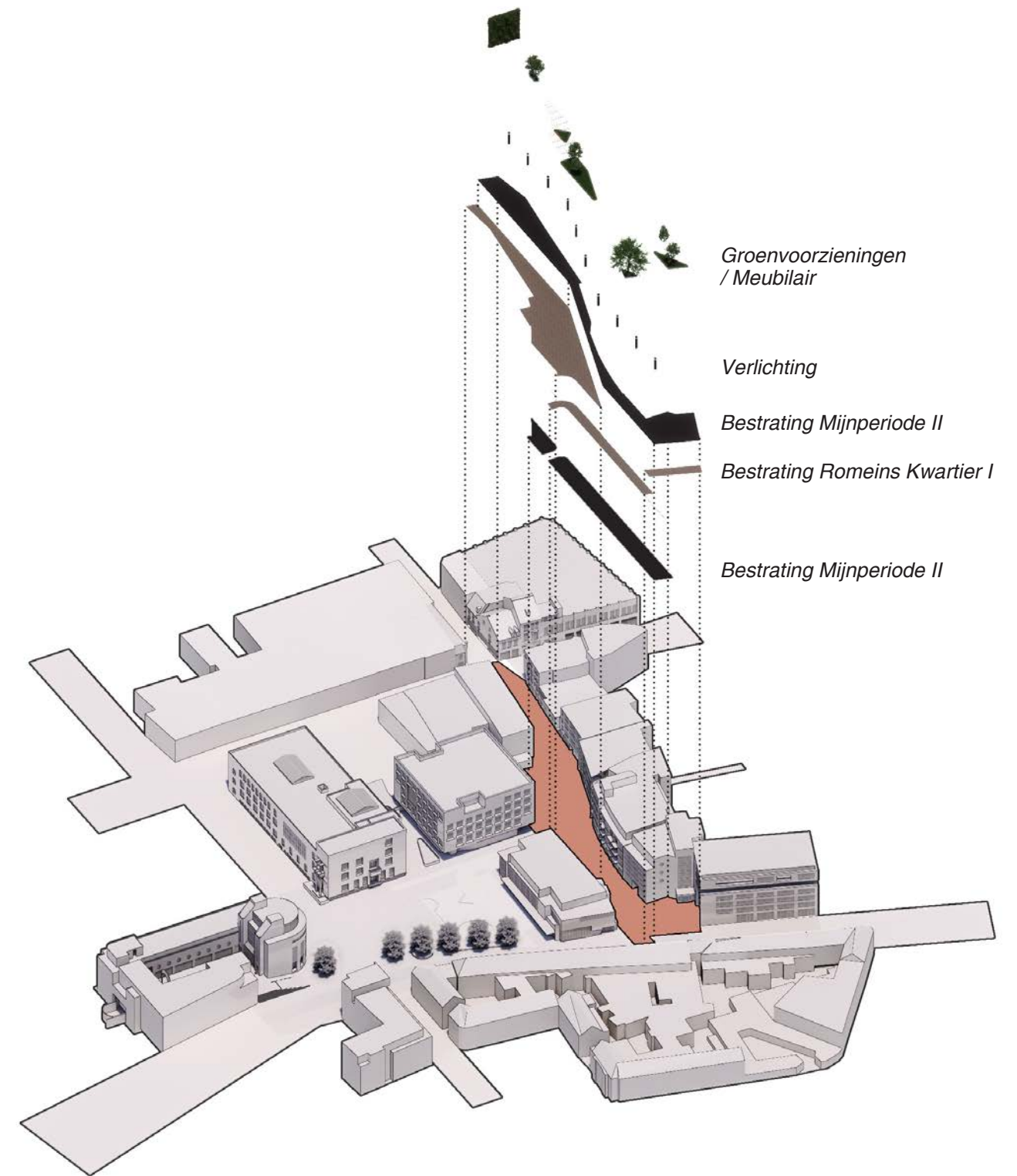

Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp openbare ruimte
30-06-2021

Exploded view

Dr. Poelsstraat

Inhoudsopgave

Opgave	pag. 3
Bestaande situatie	pag. 7
Uitgangspunten en kaders	pag. 13
Definitief ontwerp	pag. 17
Schaaltekeningen	pag. 38
Bijlagen	pag. 46

Dr. Poelsstraat

Opgave

De Gemeente Heerlen is voornemens de Dr. Poelsstraat te transformeren tot een hoogwaardige aangename openbare ruimte, die onderdeel uitmaakt van het grotere Romeins Kwartier.

Binnen het kader van IBA Parkstad investeert de gemeente in een toekomstgerichte planontwikkeling en in het bijzonder in het gebied dat aangeduid wordt met het ‘Romeins Kwartier’. Het gebied wordt herontwikkeld en er wordt de komende jaren fors geïnvesteerd in gebouwen met publieksfuncties en openbare ruimte die thematisch een link hebben met maatschappij, erfgoedbeleving en (meer) groen. De grondslag voor die transformatie vanuit een brede scope werd geconcretiseerd in de visie ‘Urban Heerlen’.

Anno 2021 dient zich een volgende fase aan: de definitieve planuitwerking volgens principes in het VIAVIA 2020-2040 ontwikkelingsperspectief, waarin de vier Heerlense tijdperken gekoppeld worden aan de inrichting van de openbare ruimte.

Dr. Poelsstraat

Gebiedsomschrijving

Binnen een multidisciplinaire context is met experts en in diverse workshops gereageerd op de projectdefinitie, het structuurontwerp en het voorlopig ontwerp dat voorgesteld werd door de architecten. Daarbij is zoveel mogelijk toegewerkt naar een integraal voorlopig ontwerp van de openbare ruimte.

Het definitieve ontwerp bouwt voort op het voorlopige ontwerp, dat in zijn uitgangspunten overeind gebleven is. De belangrijkste plattegronden zijn nader uitgewerkt op schaal 1:500, 1:200, 1:50 en in een 3D model.

De Heerlense ‘Romeinse Route’ begint in het Aambos en loopt via de Putgraaf (Luciushof) naar het Raadhuisplein. Van daaruit is het mogelijk om via het Tempsplein en de Deken Nicolayestraat (Thermenmuseum), de Kruisstraat en de Coriovallumstraat naar de Ir. Dingertuin te lopen.

Vanuit hier verloopt de route naar de Valkenburgerweg en via de Geleenstraat en Doctor Poelsstraat naar het Pancratiusplein (Sint-Pancratiuskerk, Glaspaleis). Door de route te lopen is het mogelijk te ervaren wat in de huidige omgeving op het fundament van de Romeinen in 2000 jaar tijd aan erfgoed beleefbaar is: vindplaatsen, kunst, pleinen, architectuur, landschap en opgravingen.

De route vestigt de aandacht op de oorsprong en archeologie van de stad Heerlen, die op het kruispunt van twee belangrijke Romeins wegen Via Belgica (Boulogne-sur-Mer en Keulen) en Via Traiana (Aken en Xanten) is ontstaan.

De Dr. Poelsstraat sluit aan op deze route en vertegenwoordigt het tijdperk van de (late) mijnbouwperiode - kenmerkend door modernistische gebouwen.

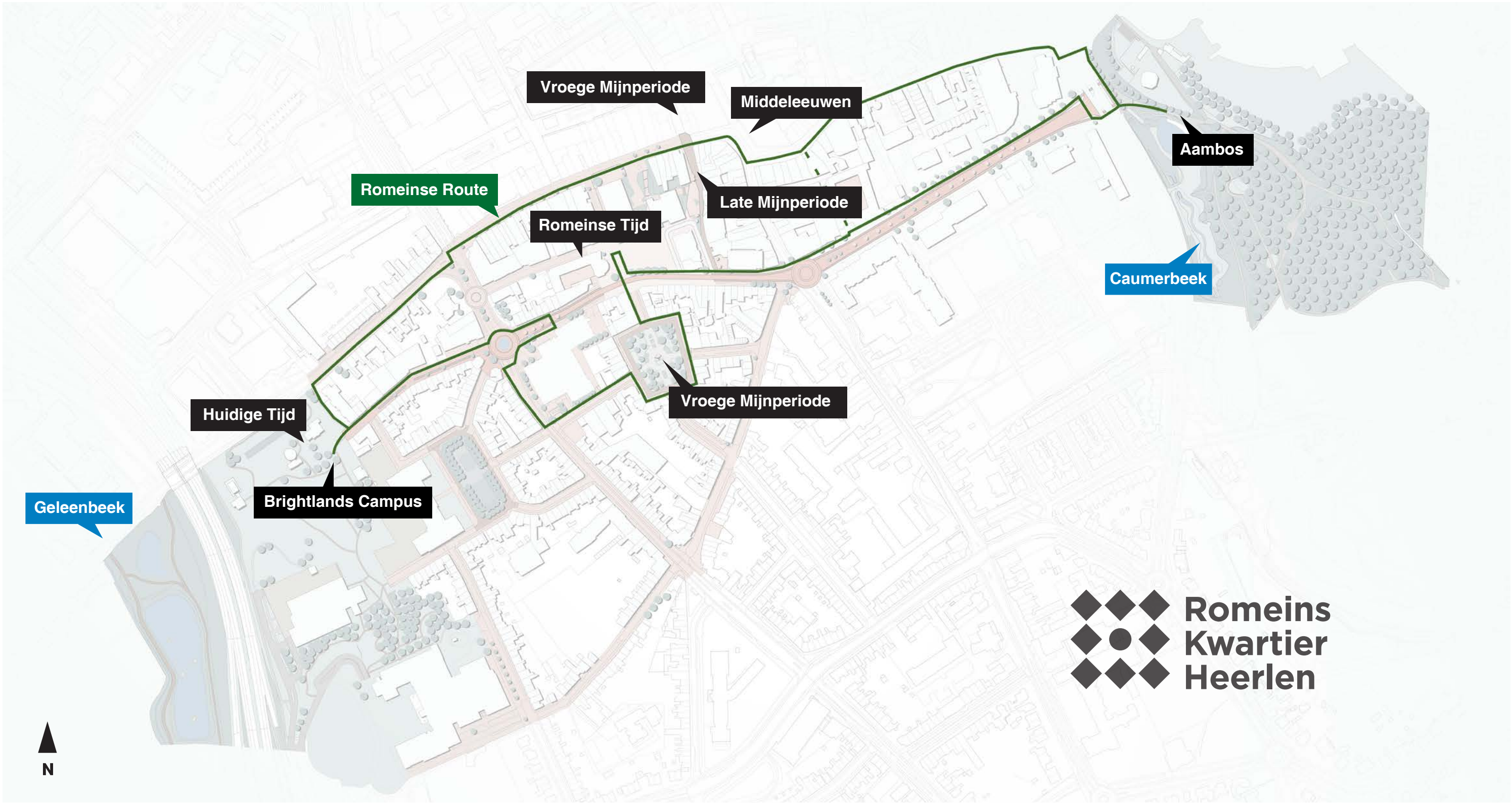
De Dr. Poelsstraat maakt deel uit van het ‘Urban Heritage’ deelgebied in het bidboek ‘Urban Heerlen’. De openbare omgeving dient beter te worden ingericht op de aspecten wonen, werken, verkeer en groen.

De huidige inrichting van de Dr. Poelsstraat wordt door de gebruikers ervaren als een onsamenvattend geheel, dat niet is ingericht op verblijf. De afwezigheid van groen past niet bij de huidige eisen horend bij een veranderend klimaat.

VIAVIA

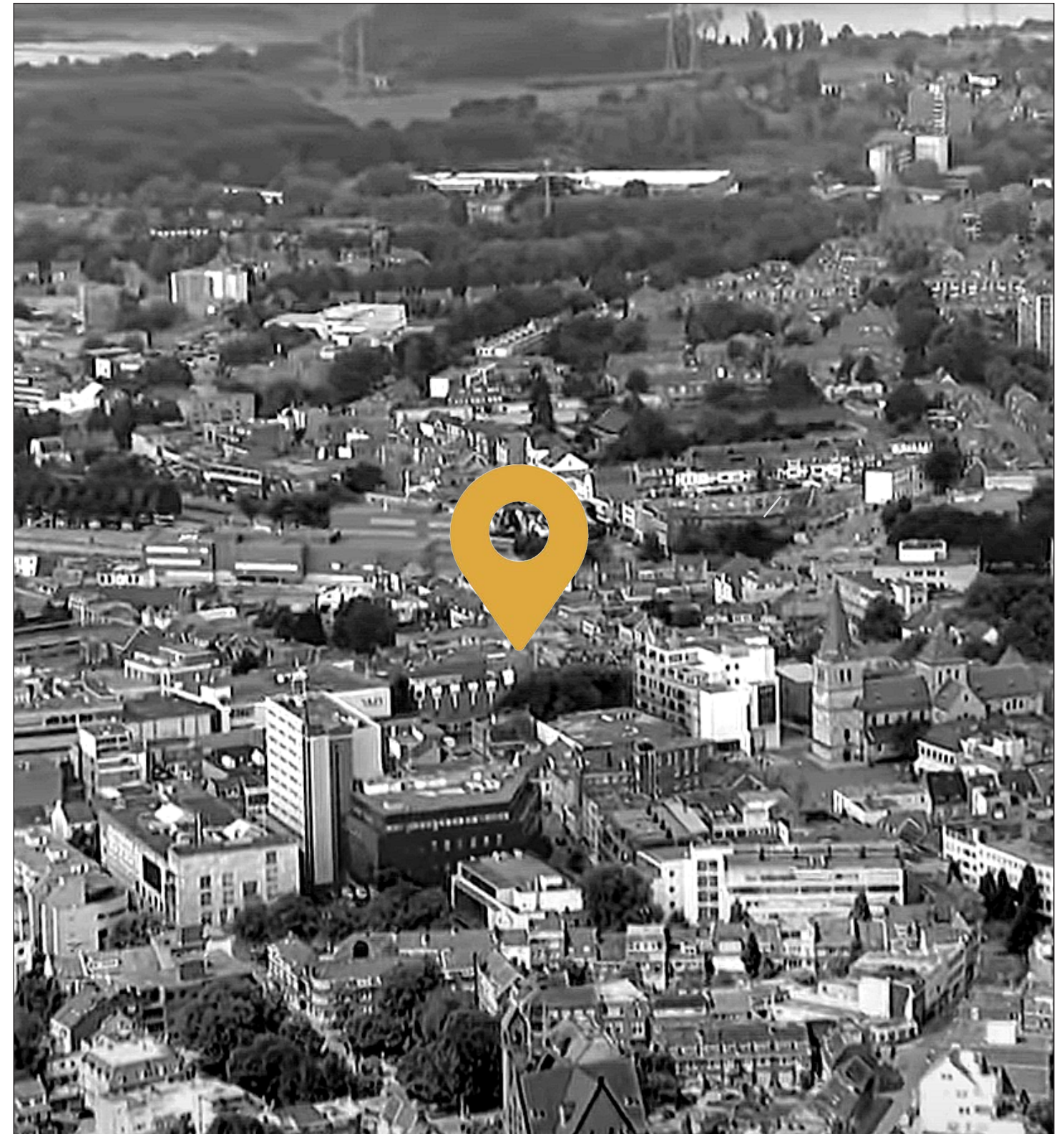
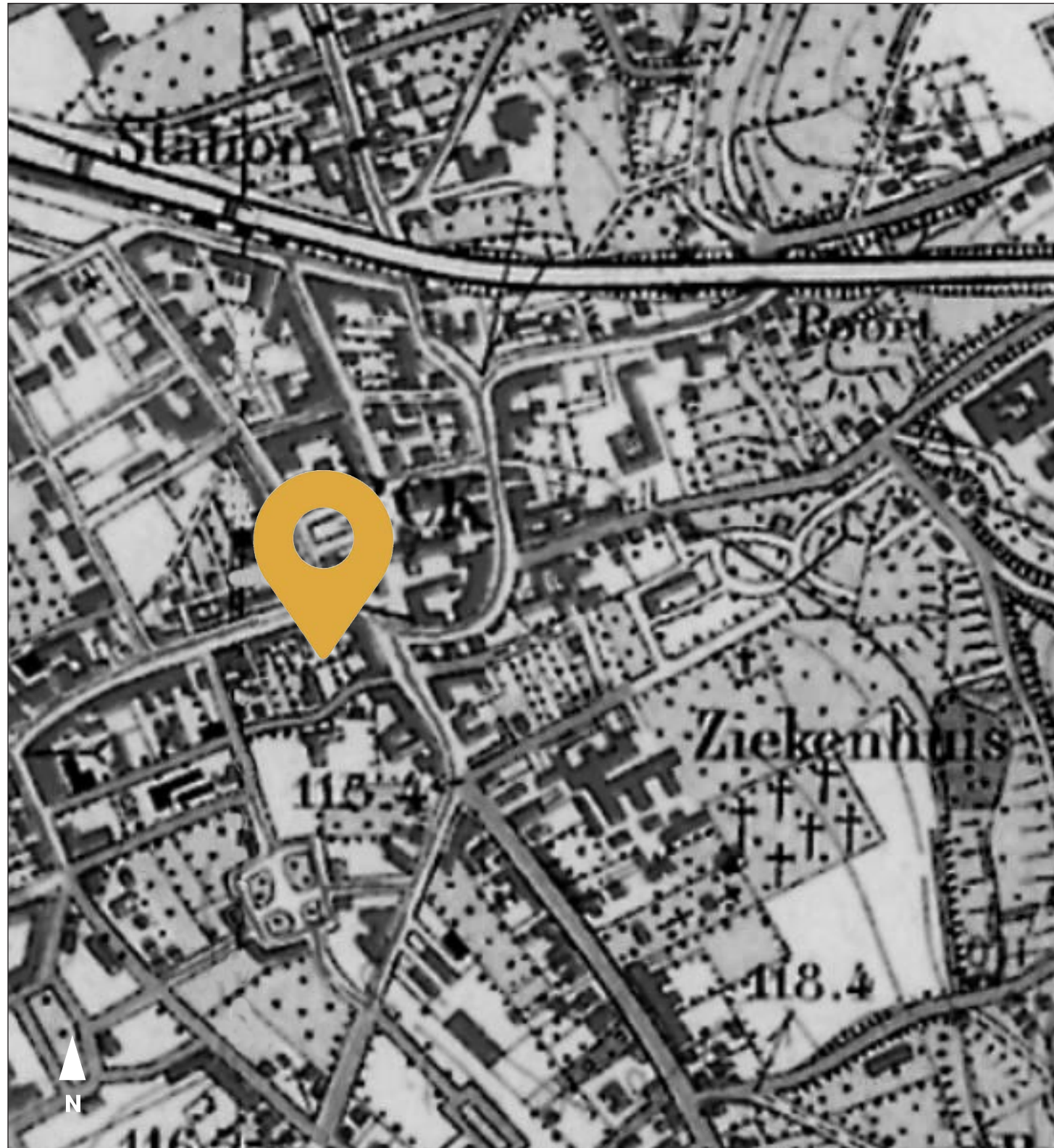
Romeinse Route

Romeinse route, zoals Visit Zuid-Limburg deze momenteel promoot.

Dr. Poelsstraat

Rijk verleden

Links: Kaart van Heerlen uit 1925, toen de Dr. Poelsstraat nog niet bestond
Rechts: Luchtfoto van Heerlen 2018, Dr. Poelsstraat met oude Stadskantoor

Dr. Poelsstraat

Bestaande situatie

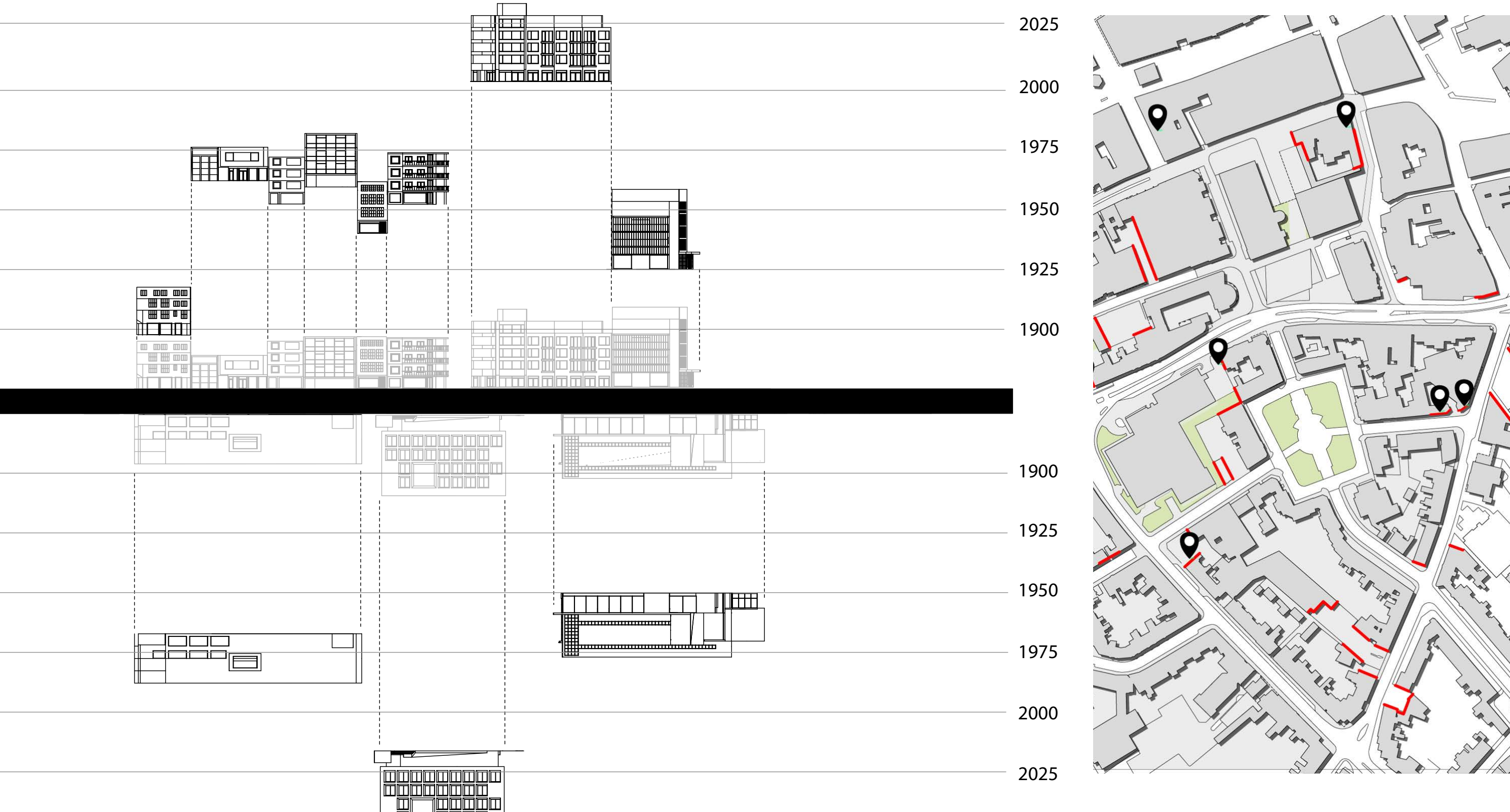

Luchtfoto Heerlen.
Geel: Dr. Poelsstraat binnen het VIAVIA plangebied.

Dr. Poelsstraat

Bestaande situatie

Links: Indexatie bouwjaar van de gebouwen in de Dr. Poelsstraat.
Rechts: Murals en zijgevels geschikt als mural/lichtprojectie/informatiedrager.

Dr. Poelsstraat

Bestaande situatie

foto's bestaande situatie

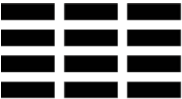

Dr. Poelsstraat

Bestaande situatie

foto's bestaande situatie

Dr. Poelsstraat

Bestaande situatie

foto's bestaande situatie

Dr. Poelsstraat

Bestaande situatie

foto's bestaande situatie

Dr. Poelsstraat

Uitgangspunten en kaders

Het definitieve ontwerp van de openbare ruimte Dr. Poelsstraat is gebaseerd op de uitgangspunten van de kadernota ‘Sjoën Heële’, het belevingsconcept ‘Kruispunt van Perspectieven’ en het ruimtelijke ontwikkelingsperspectief ‘VIAVIA 2020-2040’, tot stand gekomen in het kader van het IBA Parkstad sleutelproject ‘Romeins Kwartier’.

Het ontwerp richt zich op de permanente, fysieke inrichting van de Dr. Poelsstraat. In het kader van deze stukken is het van belang te benoemen, dat tijdelijke initiatieven, evenementen en communicatie uitingen afgestemd dienen te worden op de fysieke ruimte.

De grafische informatie laag (wayfinding, reclameborden, bouwborde, etc) maakt ook deel uit van de beleving. Het hoort om die reden evengoed te worden afgestemd op het ontwerp openbare ruimte, om de uiteindelijke ruimtelijke kwaliteit te waarborgen.

De gemeente beoogt immers inwoners en bezoekers een optimale (erfgoed) beleving op een hedendaagse manier aan te bieden, waarin tijdelijk programma, openbare ruimte en publieke gebouwen in samenhang als een geheel ingezet worden.

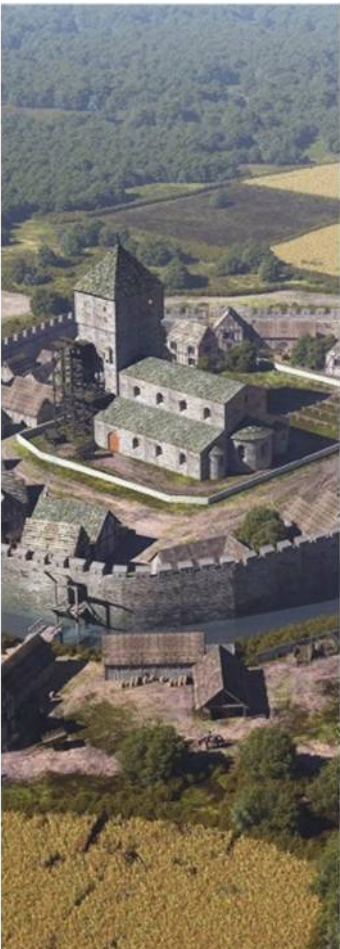

Dr. Poelsstraat

Kruispunt van Perspectieven

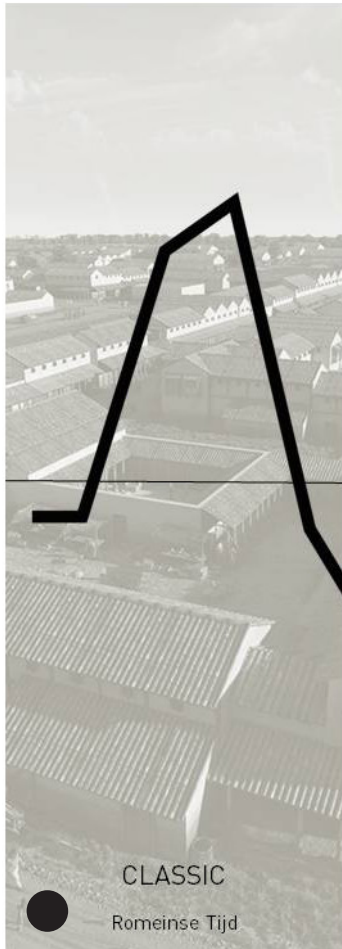
Thema gekoppeld aan Dr. Poelsstraat

Thema gekoppeld aan Dr. Poelsstraat

Thema gekoppeld aan Dr. Poelsstraat

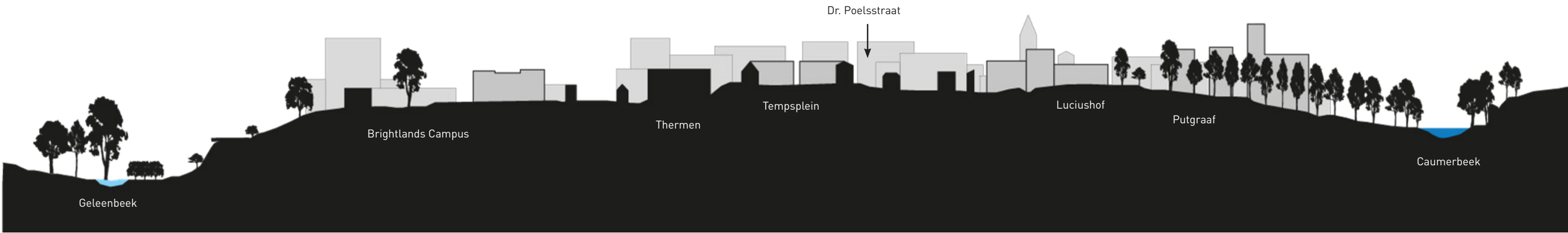
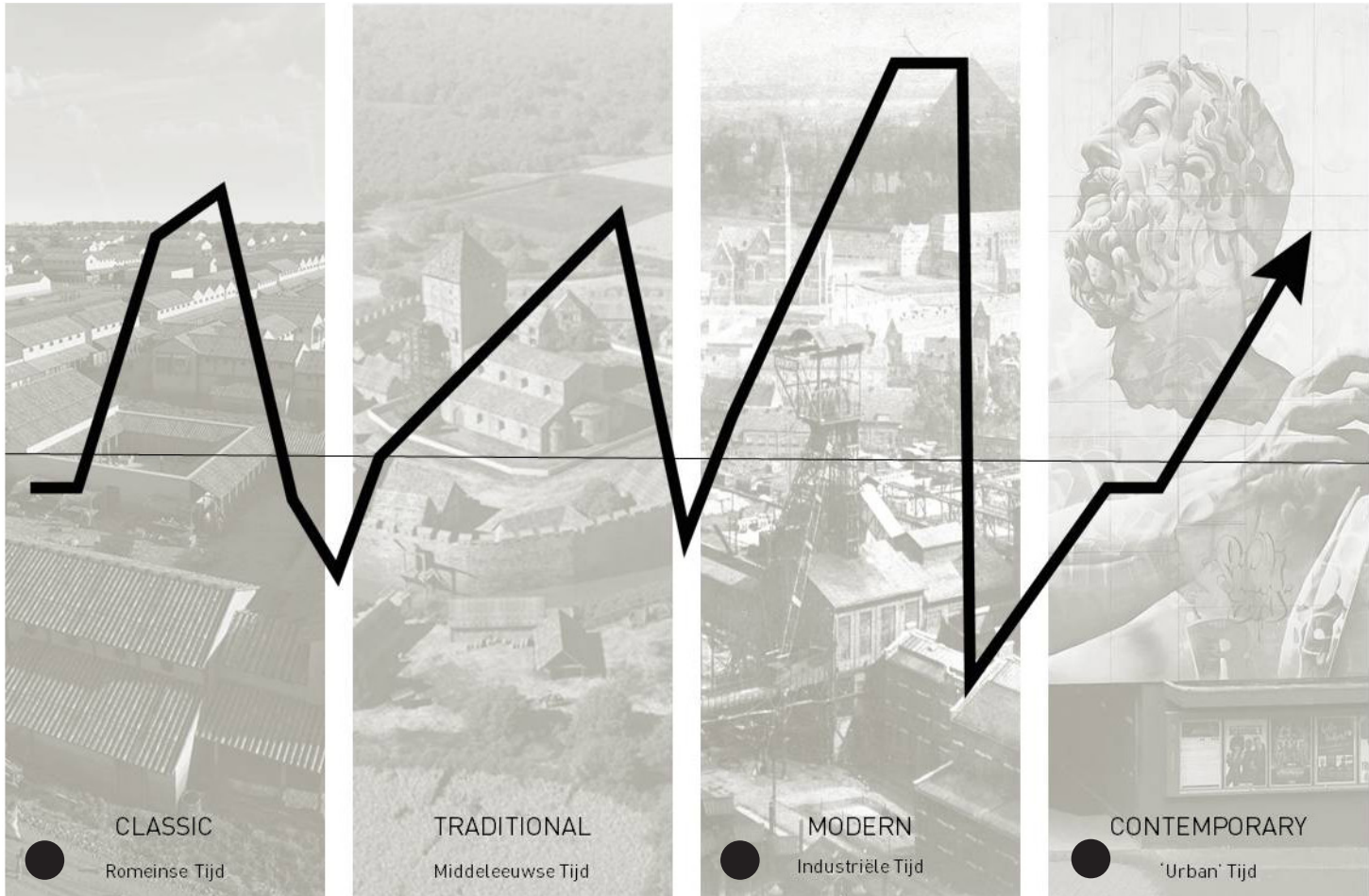
Thema gekoppeld aan Dr. Poelsstraat

Thema gekoppeld aan Dr. Poelsstraat

Thema gekoppeld aan Dr. Poelsstraat

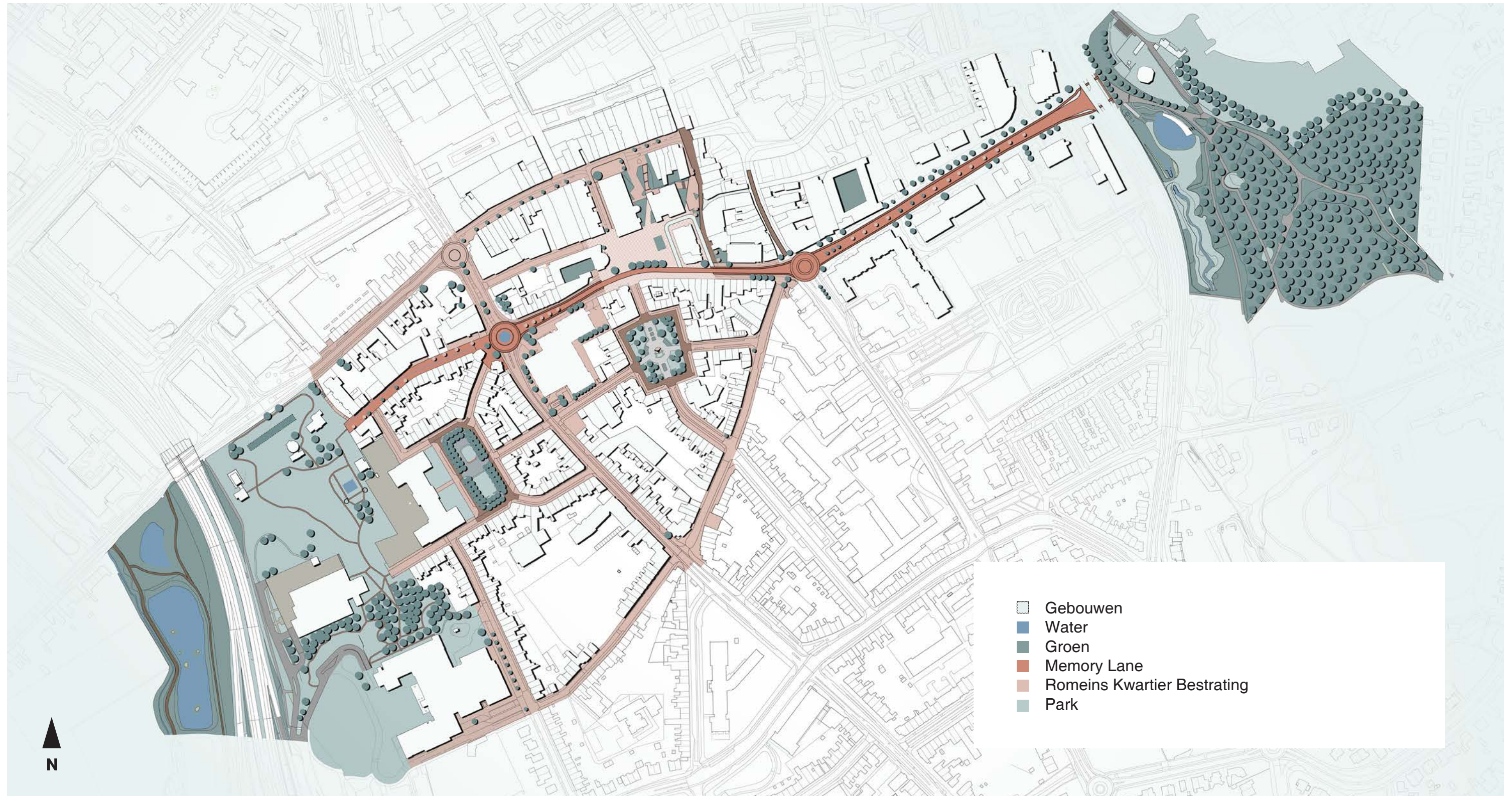

Boven: De VIVAVIA tijdperken. De stad Heerlen heeft zich vier keer opnieuw uitgevonden.
Onder: De tijdperken zijn ook afleesbaar in de doorsnede door het Romeins Kwartier.

Dr. Poelsstraat

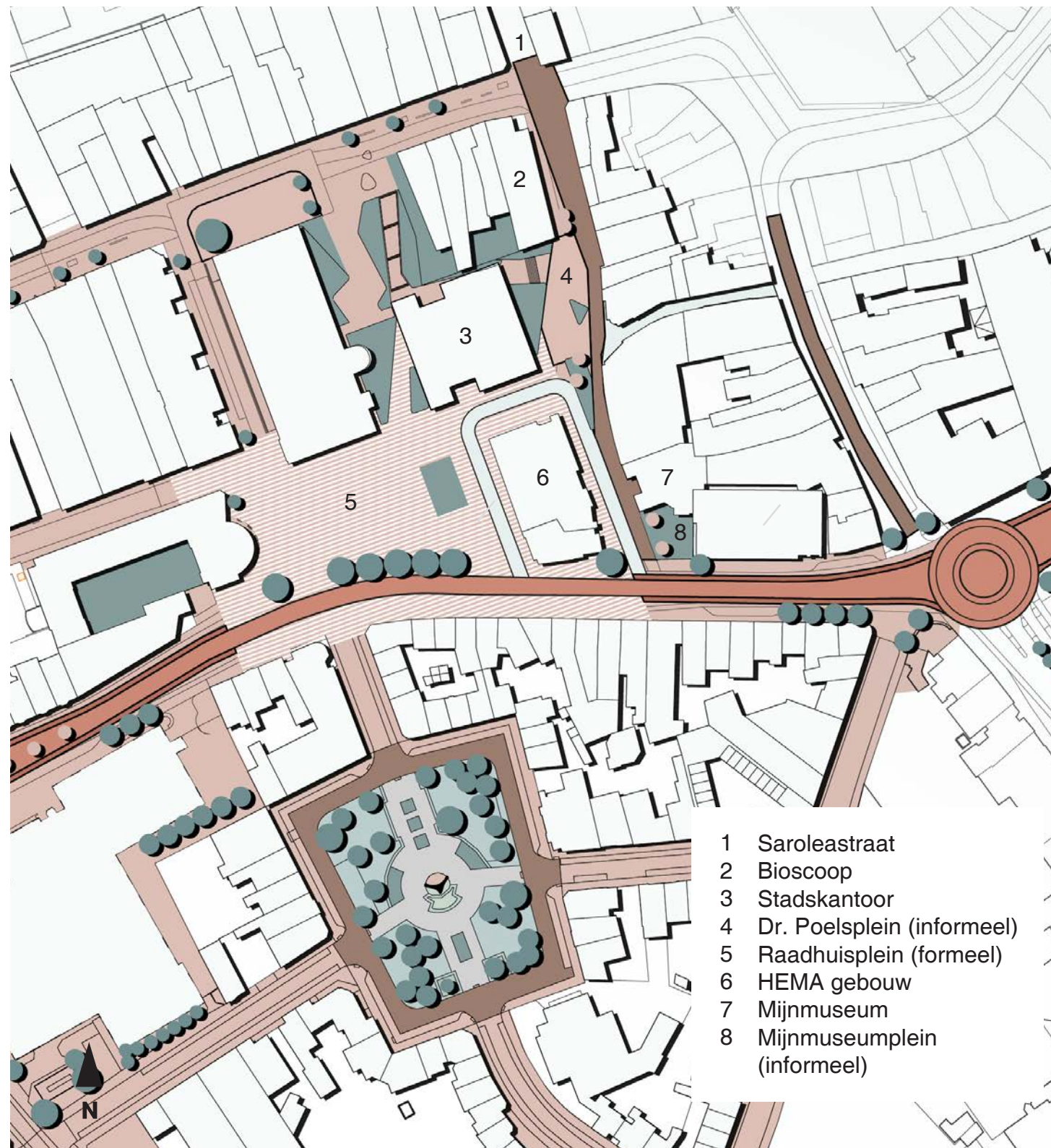
Ruimtelijk ontwikkelingsperspectief VIAVIA 2020-2040

In het totale ruimtelijk ontwikkelingsperspectief VIAVIA 2020-2040 verbindt de 'Memory Lane' de beekdalen en worden de verleden tijdperken 'Romeinen', 'Middeleeuwen' en 'Mijnperiode' doorkruisd en in het heden beleefbaar gemaakt.

Dr. Poelsstraat

Publieke en niet-publieke ruimte

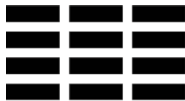
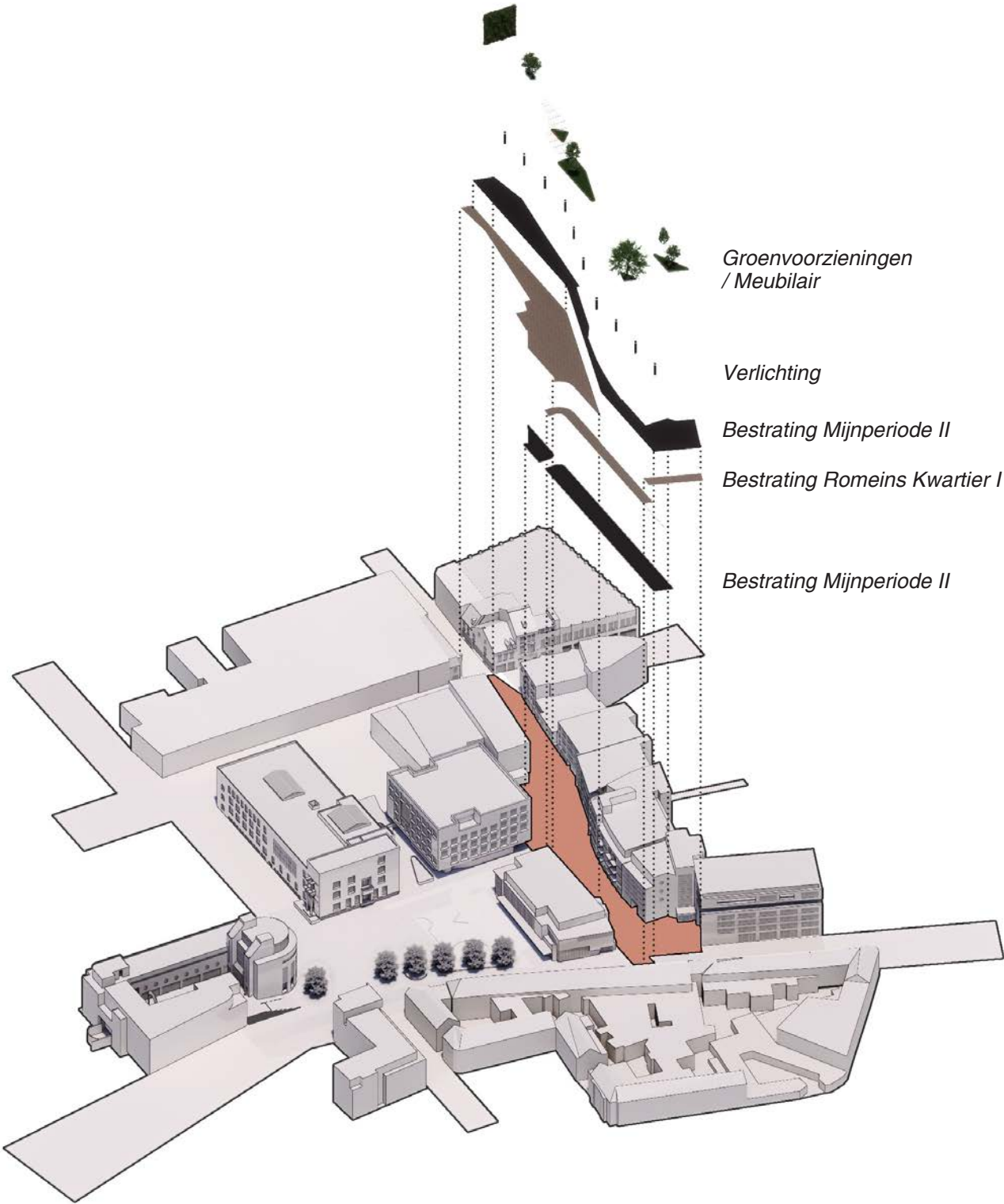

Links: Context van de Dr. Poelsstraat
Rechts: 'Publieke' en niet-publieke gebouwen

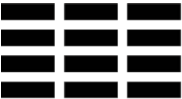
Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp

Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp

Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp

Via het ontwerp van de openbare ruimte worden eisen die gesteld worden aan een inrichtingsplan van de 21ste eeuw verbonden aan de beleefbaarheid van het specifieke verleden van de stad Heerlen. De gehele straat is een evenwichtige compositie gebaseerd op drie typen bestrating.

In de Dr. Poelsstraat komen twee themasferen bij elkaar: het tijdperk van de Romeinen en van de moderne mijnbouw. Deze worden beleefbaar gemaakt door middel van de bestrating, beplanting, verlichting en water.

De bestrating binnen het Romeinse thema bestaat uit grijs-beige gebakken kleistenen. Binnen het thema van de moderne mijnbouw bestaat deze uit zwarte klinkers in ellebogenverband. De zwarte klinkers worden richting de Saroleastraat gemixt met rode klinkers, om een vloeiende overgang naar deze hoofdwinkelstraat te maken. Ter hoogte van de Uilegats worden de grijs-beige vierkante stenen gemixt met zwarte vierkanten stenen. Hierdoor ontstaat een variatie, die past bij het informele plein dat in samenhang met de Stadstuinen zal ontstaan.

Tussen de grijs-beige en zwarte bestratingen loopt een drie stenen brede afwateringsgoot. Deze scheidt twee gebieden van elkaar: 'Romeins Kwartier I' en 'Mijnperiode II' (zie VIAVIA) en geeft richting in het straatbeeld. Visueel is de Quattro bioscoop als het eerste gebouw in het grijs-beige gebied te duiden.

Het Mijnmuseum is gesitueerd aan de zwarte bestrating. De modernistische architectuur contrasteert met de zwarte steen. Naast het museum is er ruimte voor een tweede informeel plein, het 'Mijnmuseumplein' en een verticale informatievoorziening (bijvoorbeeld lichtprojectie) tegen de zijgevel.

Rondom het voormalige HEMA gebouw is dezelfde zwarte bestrating gepland, waardoor het voormalige HEMA gebouw visueel op het Raadhuisplein komt te staan.

De informele pleinen bieden ruimte om meer groen aan de binnenstad toe te voegen. In vriendelijk ontworpen plantenbakken, die tevens als informele zitelementen functioneren, worden bomen en robuust groen toegevoegd aan de publieke ruimte. Tevens wordt de achterkant van de Quattro bioscoop voorzien van een groene gevel. In de voorgestelde opzet wordt een verband gelegd met het groen van de Stadstuinen van het nieuwe stadskantoor.

Straatverlichting is functioneel en in de vorm van een rigide rij op de scheidingslijn tussen de twee bestratingen gepositioneerd, waardoor het publiek geleid wordt. Middels lijngoten worden verdere richtinggevende accenten gezet.

Dr. Poelsstraat

Verkeer

Binnen het gebied wordt een nieuwe rijrichting en ontsluiting voorgesteld. Om de verkeersdruk te matigen wordt eenrichtingsverkeer geïntroduceerd. Alleen in de lus rondom het HEMA gebouw is verkeer en parkeren gedacht. Dit resulteert in een bijna autovrije situatie in de noordelijke helft van de Dr. Poelsstraat. Het gebied blijft wel toegankelijk voor toeleveranciers en de bewoners parkeergarage in het gebied.

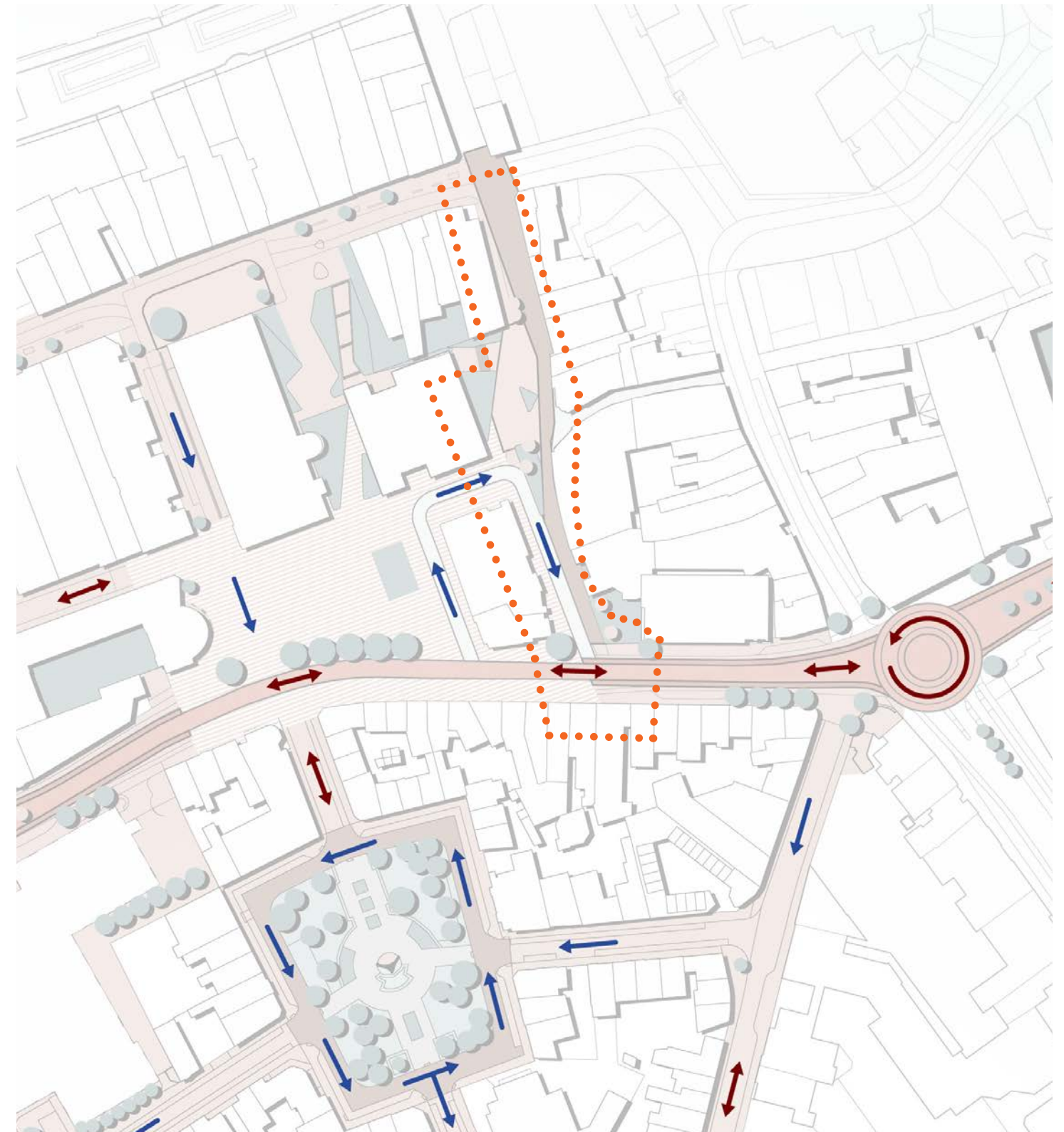
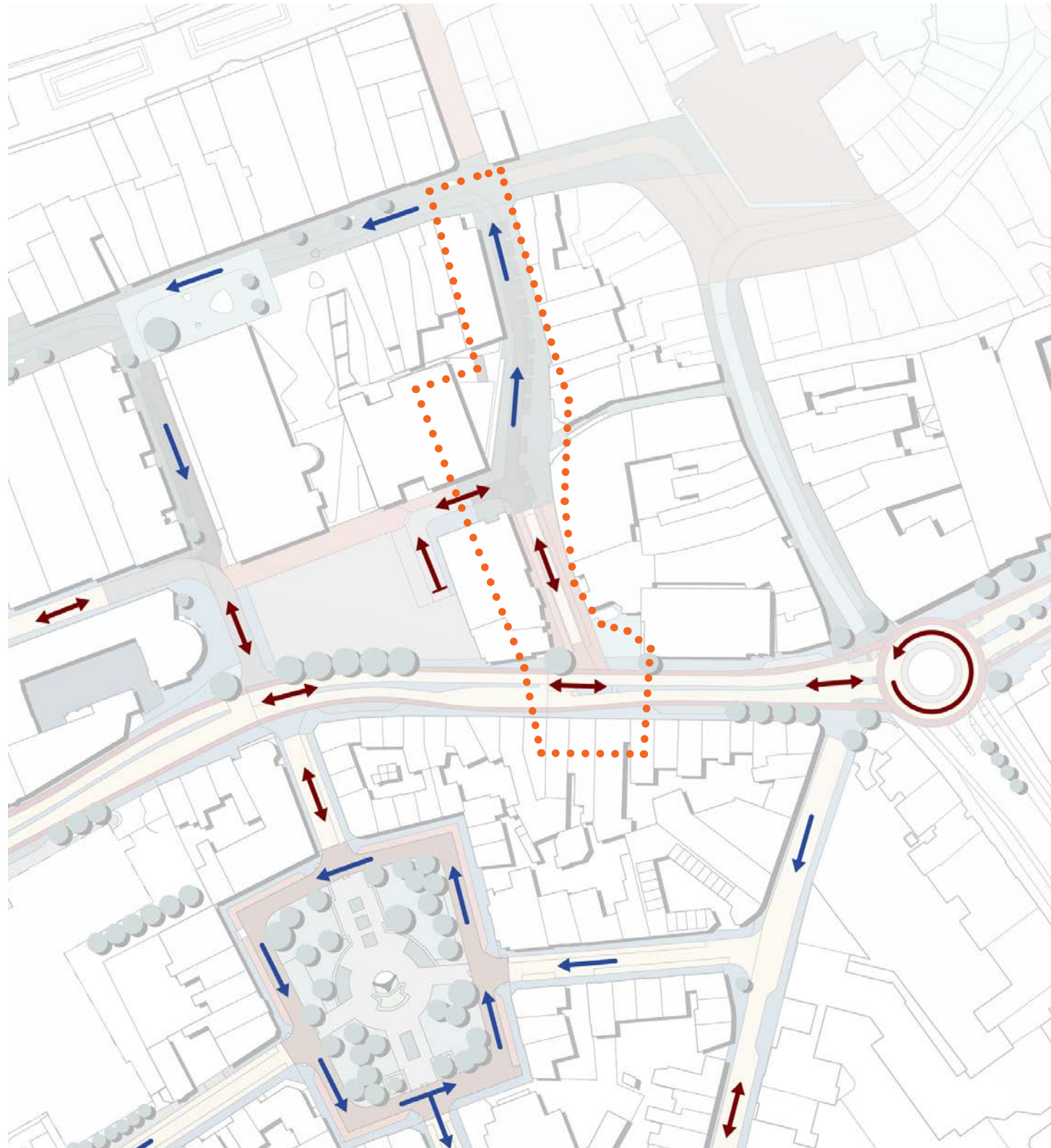
Vanuit het Raadhuisplein kunnen auto's de straat in rijden en deze worden aangemoedigd om via de cityring het binnenstad gebied te verlaten. Ook worden de taxi opstelplaatsen van de Dr. Poelsstraat verplaatst naar het Raadhuisplein.

De nieuwe Dr. Poelsstraat nodigt het winkelende publiek uit en leidt de bezoeker van het Romeins Kwartier naar de verschillende culturele plekken in het plangebied.

Dr. Poelsstraat

Verkeer

Links: Rijrichtingen autoverkeer bestaand
Rechts: Aanpassing rijrichtingen - voetgangers krijgen meer ruimte

Dr. Poelsstraat

VIAVIA Romeins Kwartier I - Beoogde sfeer

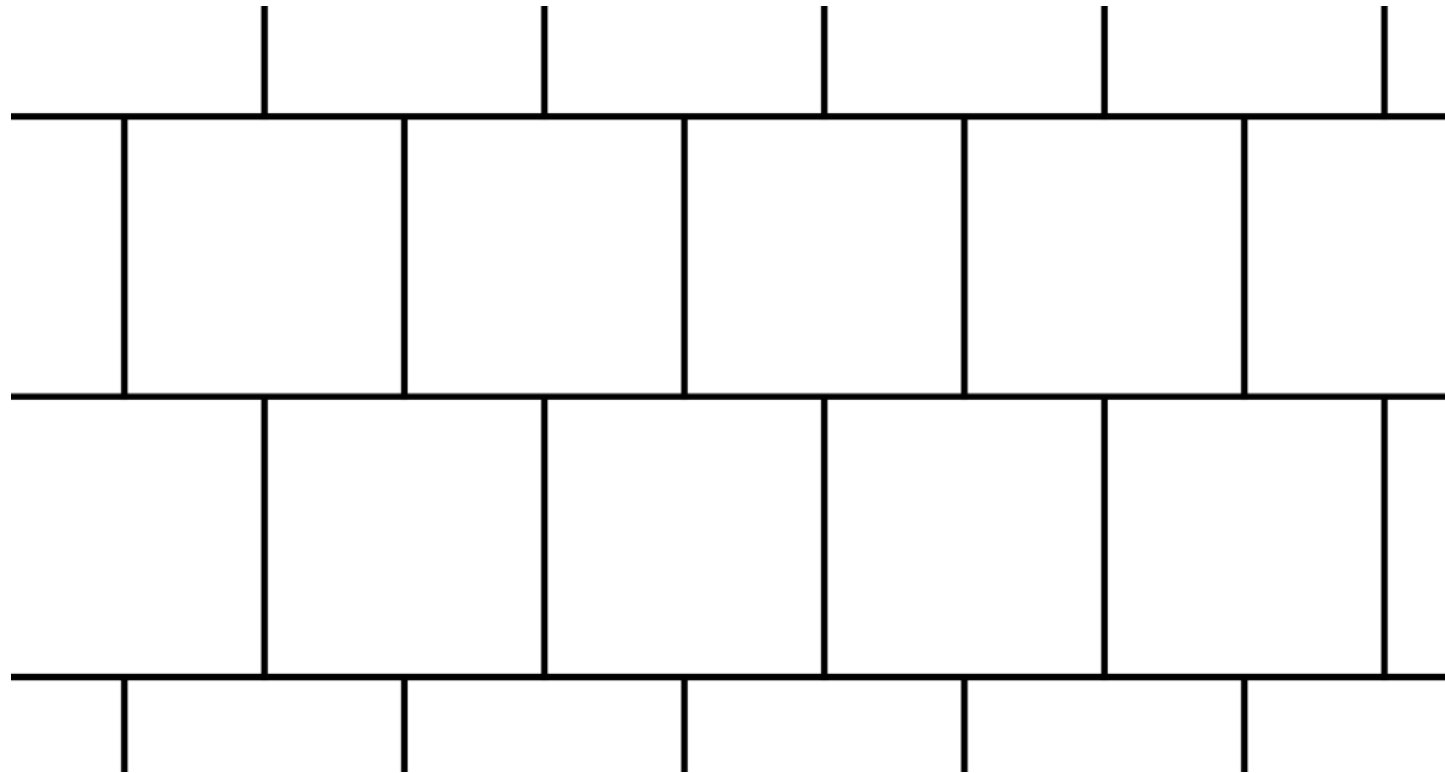

VIAVIA sfeercollage voor het 'Romeins Kwartier' gebied.

Dr. Poelsstraat

VIAVIA Romeins Kwartier I

Het thema 'Romeins Kwartier I' verwijst naar de Romeinse tijd.

Karakteristiek: Het gebied 'Romeins Kwartier I' vormt met name een winkelgebied, waar geen of weinig autoverkeer aanwezig is.

Verharding: Er is gekeken naar legverbanden van keramische tegels in de vloeren en fundamenteën van het Romeinse Badhuis in Heerlen. De vierkante gebakken kleitegels gelegd in halfsteensverband zijn een verwijzing naar destijds.

Beplanting: In het gehele gebied exclusief de informele pleinen bestaat het groen uit solitaire bomen en robuust groen in de plantenbakken. Door de toevoeging van veel groen wordt de hittestress bestreden en ingegaan op de klimaatverandering.

Verlichting: De verlichtingsarmaturen zijn onopvallend opgesteld. Het gaat in dit gebied om het accentueren van beplanting, meubilair of gebouwen die verlicht worden door aanstralen.

Water: Middels smalle lijngoten worden accenten gezet.

Meubilair: Het meubilair is uitnodigend functioneel en neutraal hedendaags. Materialen zijn hout, beton, en gebakken klinkers.

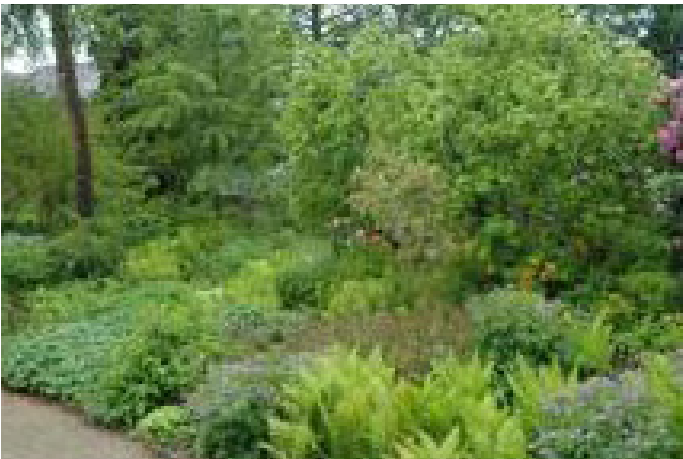
Dr. Poelsstraat

VIAVIA Romeins Kwartier I

Verharding:

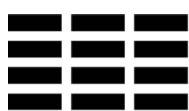
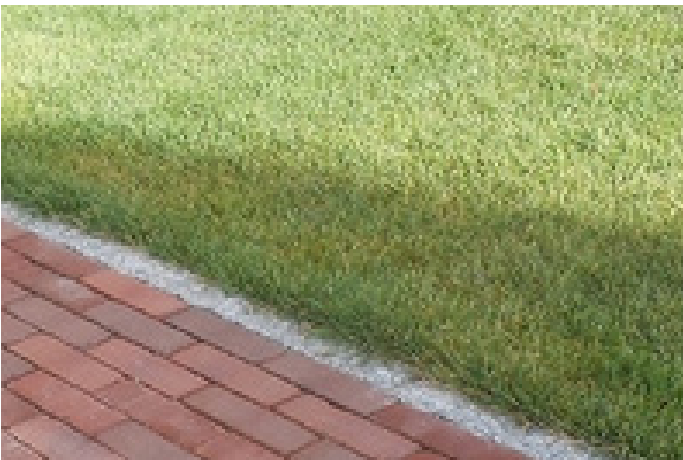
Beplanting:

Verlichting:

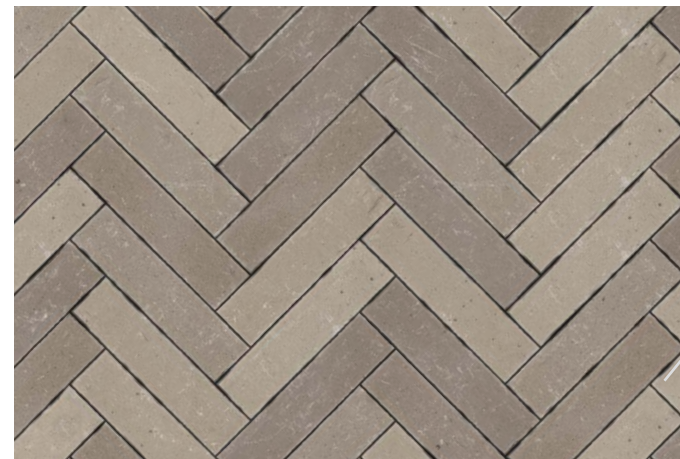

Water:

Dr. Poelsstraat

VIAVIA Romeins Kwartier I - Informeel plein

In het thermenmuseum ligt een van de oudste fundamenteën uit de Romeinse tijd in Nederland. In de oude bouwwerken zijn verschillende legpatronen af te lezen, zoals halfsteens gelegde vierkante tegels en in kruisverband gelegde klinkers. Gebakken klei is het materiaal waaruit alle stenen vervaardigd zijn.

Om het niet meer bestaande constructie principe voorstelbaar te maken zijn op het fundament blokken op regelmatige afstand gestapeld.

De patronen vormen een inspiratie voor het ontwerp als basis voor de inrichting van de openbare ruimte in de Dr. Poelsstraat en het Romeins Kwartier in het algemeen.

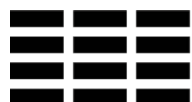

Dr. Poelsstraat

VIAVIA Mijnperiode II - Beoogde sfeer

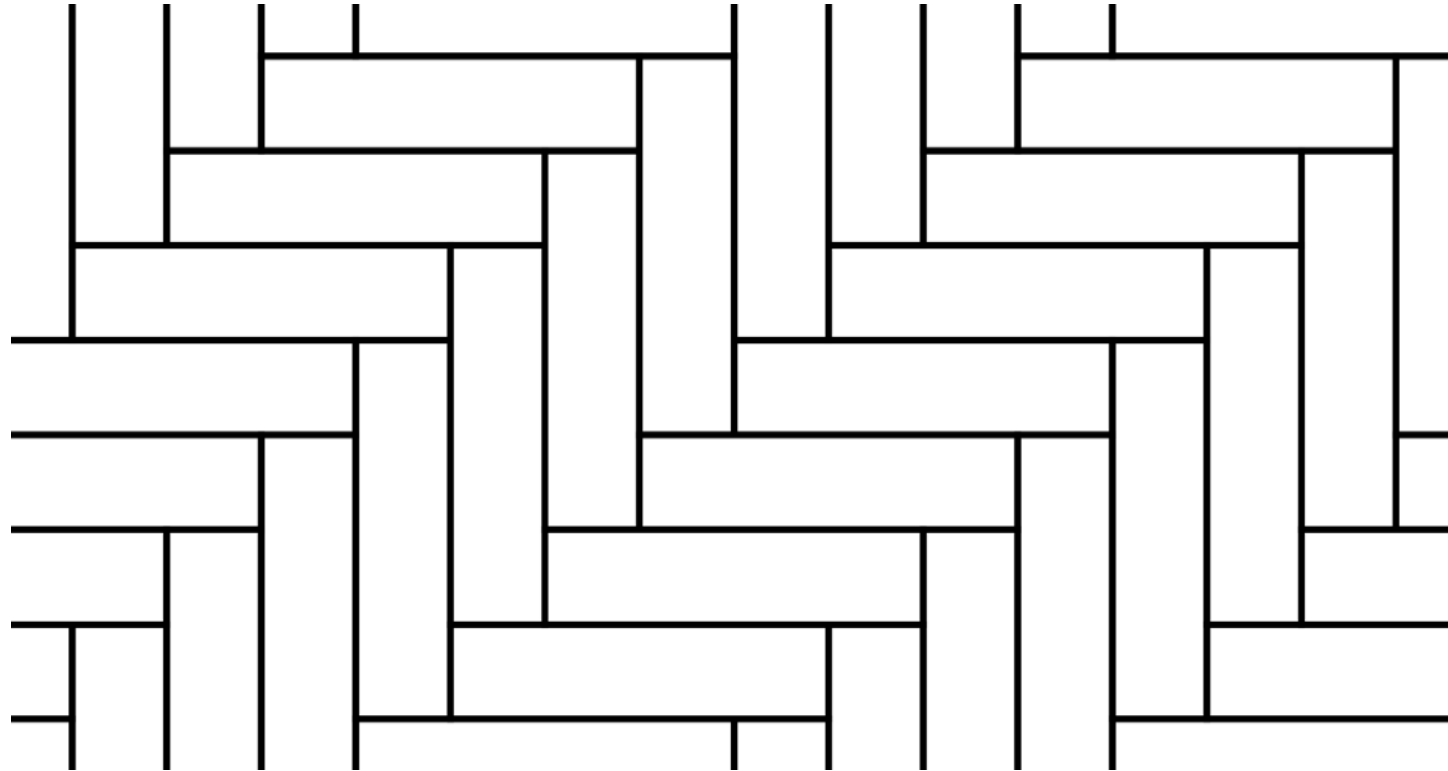

VIAVIA sfeercollage voor het 'Mijnperiode II' gebied.

Dr. Poelsstraat

VIAVIA Mijnperiode II

Binnen het VIAVIA gebied is de 'Mijnperiode II' gelegen in de Dr. Poelsstraat.

Karakteristiek: Het thema 'Mijnperiode II' stoelt op de tijd van de Jaren '40 en '50 van de vorige eeuw. In deze tijd pionierde Heerlen op het gebied van de moderne architectuur. In het oog springende gebouwen zoals Het Glaspaleis (oorspronkelijk Schunck warenhuis), de Royal bioscoop, het voormalige HEMA gebouw op het Raadhuisplein en pand Kneepkens zijn hier mooie voorbeelden van. Kenmerkend voor die tijd is de industriële bouwstijl en serieproductie.

Bestrating: De bestrating is gedacht als een tapijt in de kleur zwart - verwijzend naar de steenkolen mijnbouw, het patroon een ellebogenverband van gebakken kleiklinkers.

Beplanting: Groene beplanting wordt gecombineerd met het meubilair. Het meubilair is uitnodigend, functioneel en neutraal hedendaags. Materialen zijn hout, beton, en gebakken klinkers.

Verlichting: De verlichting bestaat uit armaturen, die modern en strak vormgegeven zijn. Ze vormen een ordenend element in de 'wayfinding'.

Water: Middels smalle lijngoten worden accenten gelegd.

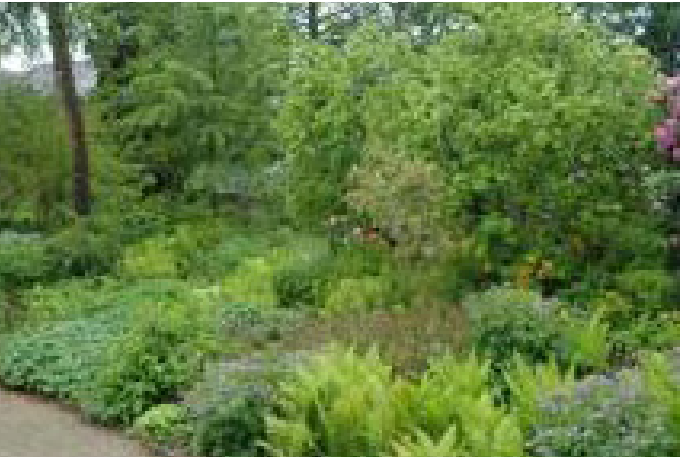
Dr. Poelsstraat

VIAVIA Mijnperiode II

Verharding:

Bepanting:

Verlichting:

Water:

Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp

Vogelvluchtperspectieven van de Dr. Poelsstraat.

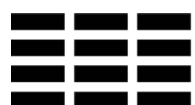

Dr. Poelsstraat

Impressie

De straat voor autoverkeer splitst de bestrating behorend bij het Raadhuisplein (links) van de zwarte bestrating. De ingang van het Mijnmuseum is vrij van parkeerplaatsen.

Dr. Poelsstraat

Impressie

Vanuit de zuidelijke kant uit gezien is het informele plein herkenbaar aan de groene zitelementen. De Stadstuinen worden onderstreept door een groene gevel aan de achterkant van de biocsoop.

Dr. Poelsstraat

Impressie

Tussen de twee gebieden ontstaat een mengzone. Een informeel plein waarop bijvoorbeeld terrasstoeltjes van de lokale broodjeszaak Janssen & Janssen geplaatst kunnen worden.

Dr. Poelsstraat

Impressie

Het informele plein sluit aan bij de Stadstuinen, behorend bij het nieuwe Stads kantoor. Elementen dienen tegelijkertijd als stadsmeubilair.

Dr. Poelsstraat

Impressie

Een vloeiende overgang tussen de rode ('Mijnperiode I') en zwarte straatklinkers ('Mijnperiode II'). Deze markeert de winkelroute door het Romeins Kwartier richting het Mijnmuseum.

Dr. Poelsstraat

Impressie

De Dr. Poelsstraat splitst zich in twee gebieden: links de 'Mijnperiode II' en rechts het 'Romeins Kwartier I'. De van Romeinse murals voorziene bioscoop staat duidelijk in het 'Romeins Kwartier I'. De zwarte loper leidt naar het Mijnmuseum.

Dr. Poelsstraat

Impressie

Zicht vanuit de Uilegats richting Raadhuisplein.

Dr. Poelsstraat

Impressie

Zicht op Dr. Poelsstraat vanuit Wonen Zuid-gebouw.

Dr. Poelsstraat

Schaaltekeningen

Links: Ontwerp
Rechts: Bestrating

Romeins Kwartier I
Mijnperiode II
Rondom Stadskatoor
Raadhuisplein
Rijbaan

Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp

Links: Bomen en groen
Rechts: Afwatering

Dr. Poelsstraat

Schaaltekeningen

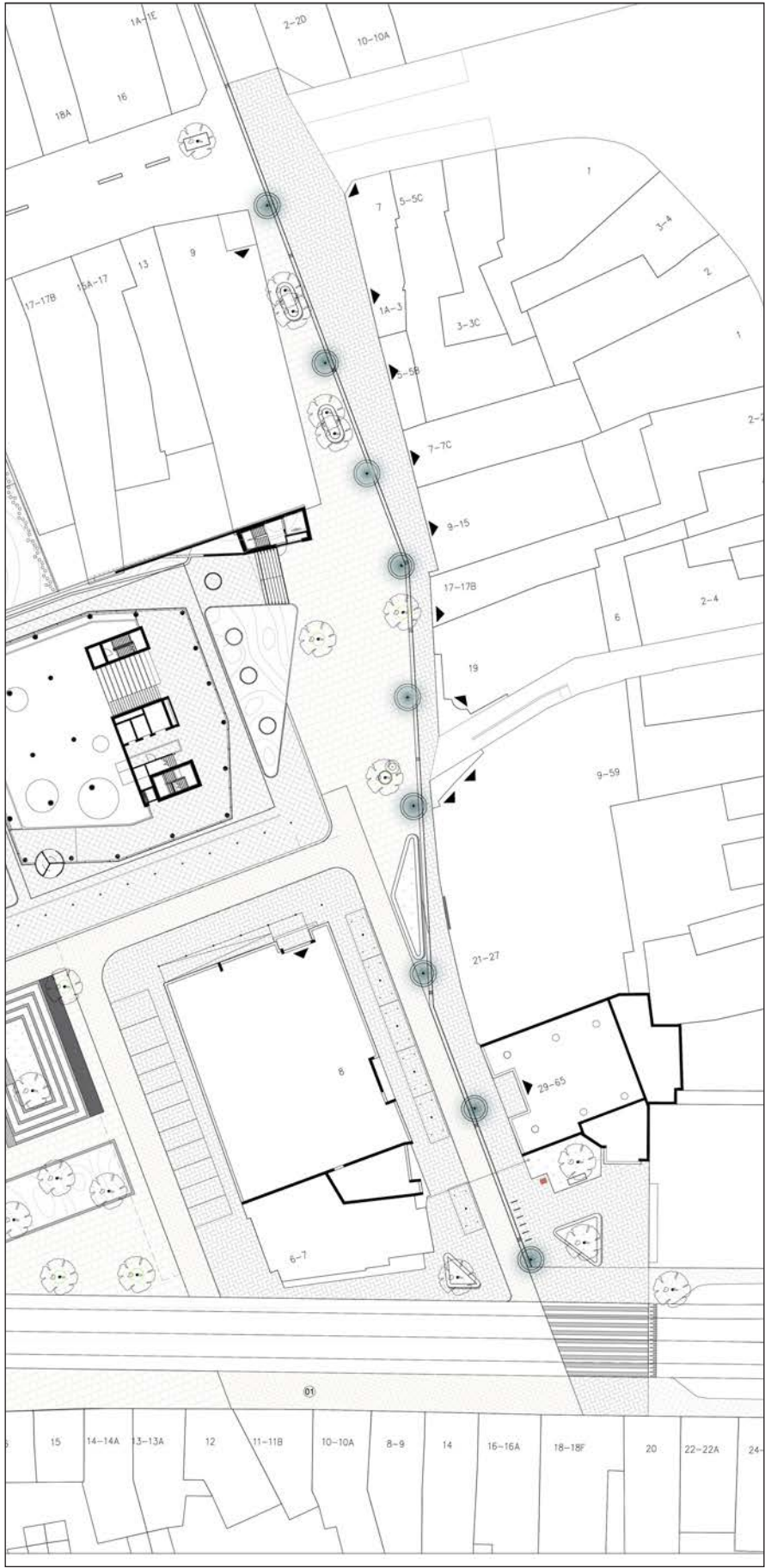

Links: Routing
Rechts: Parkeerplaatsen

Dr. Poelsstraat

Definitief ontwerp

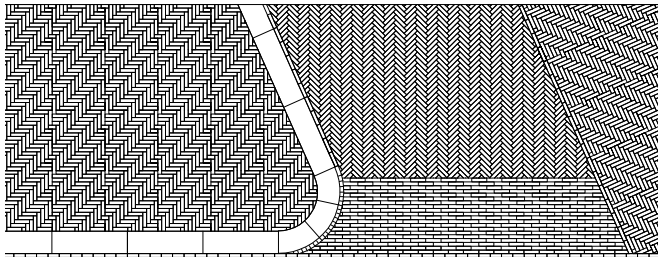
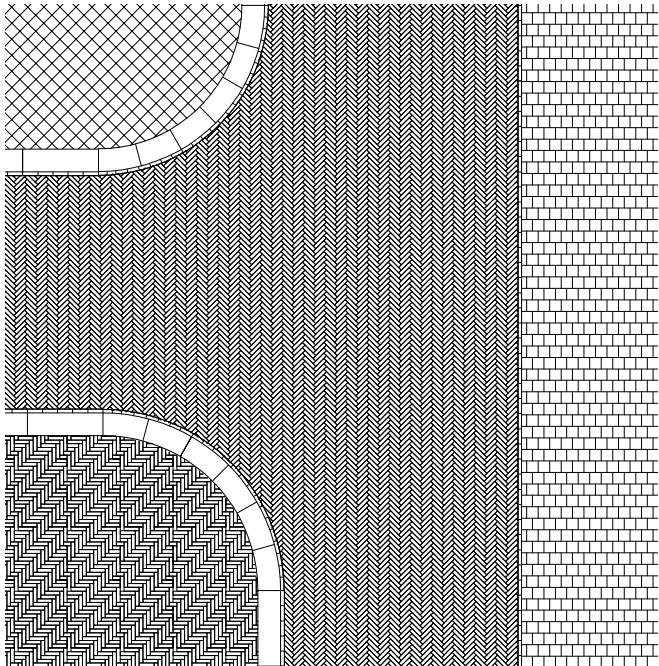
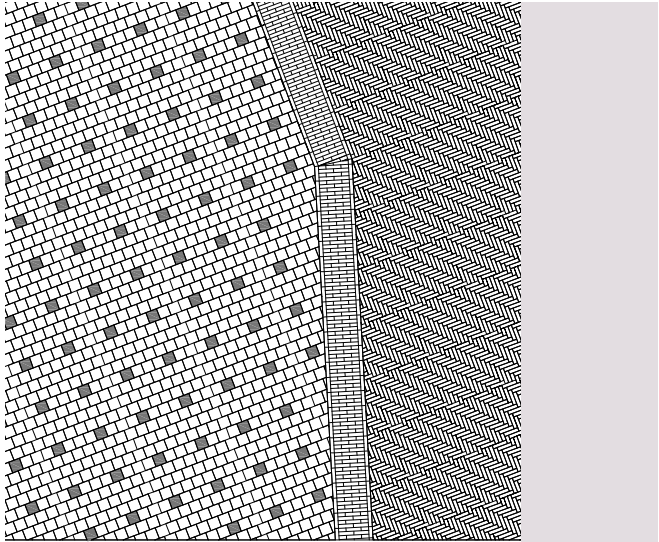
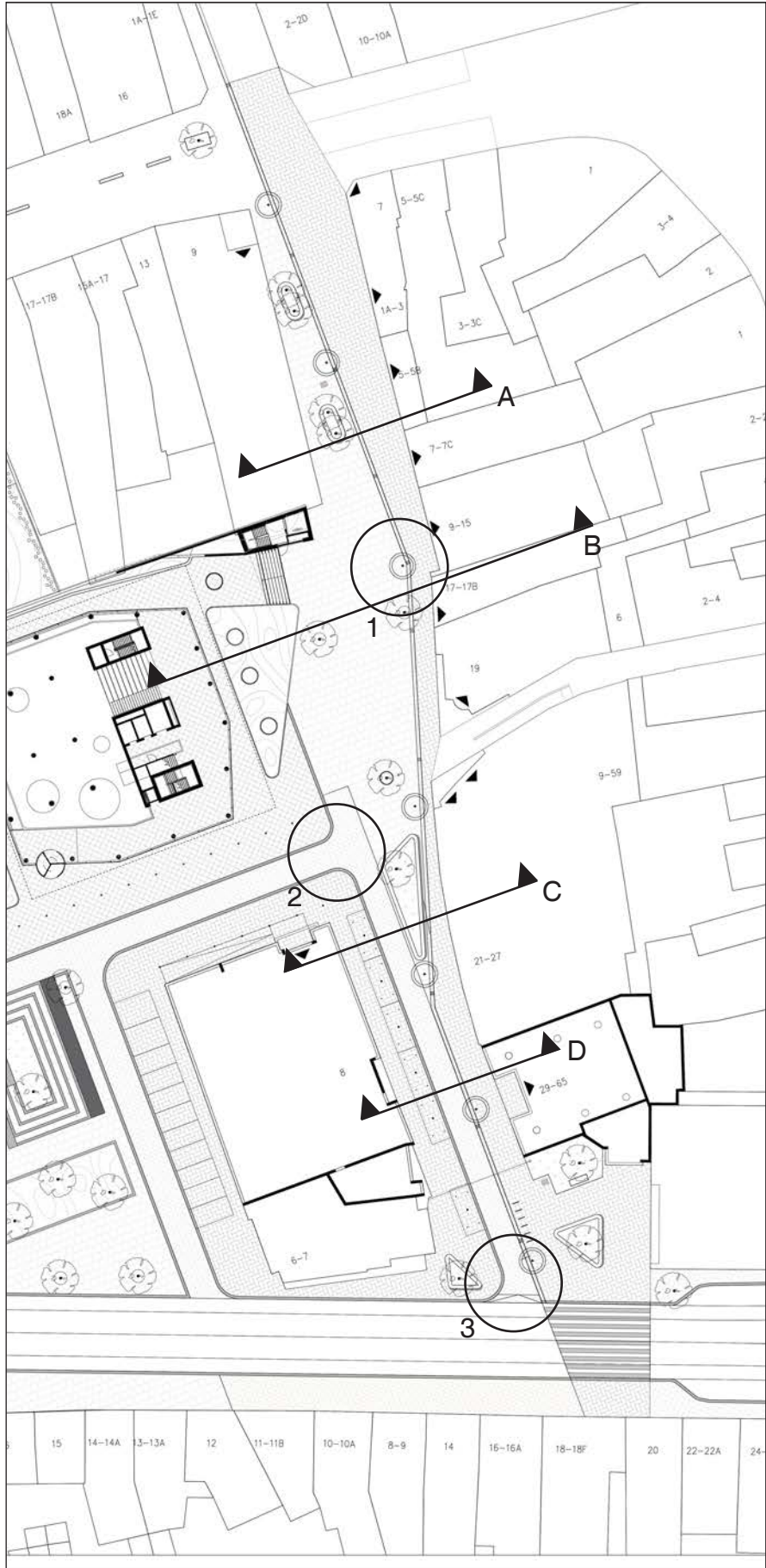

Links: Verlichtingsarmaturen
Rechts: Gekozen armatuur

Dr. Poelsstraat

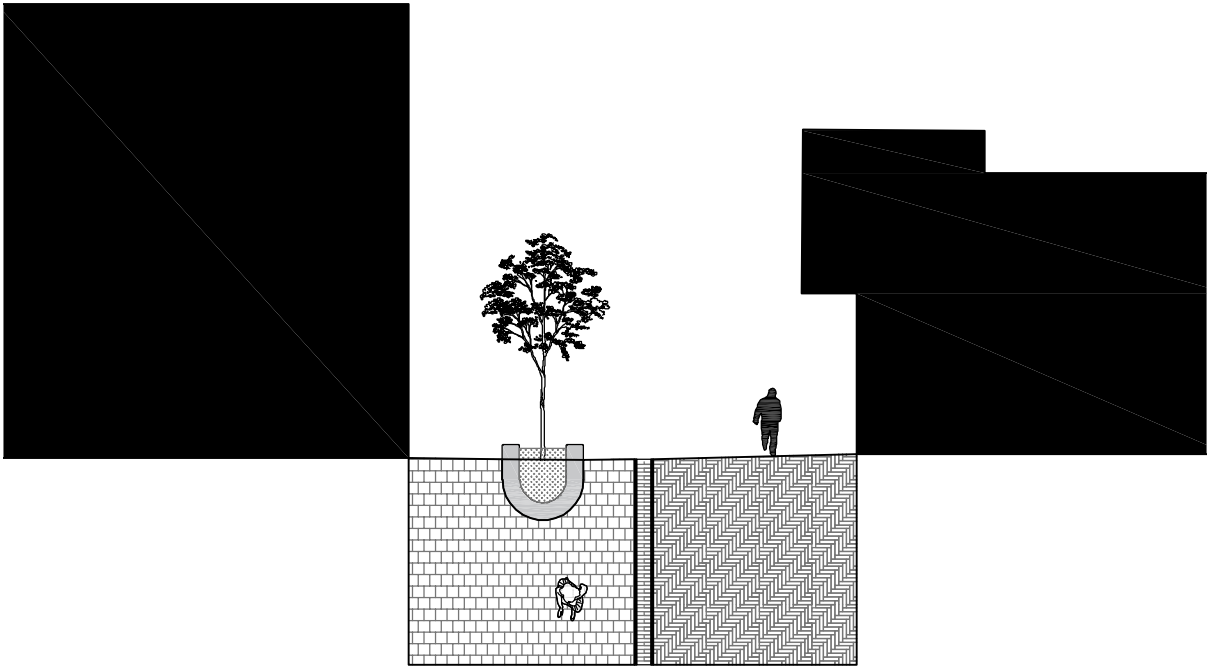
Details

Links: Plattegrond
Rechts: Details 1,2,3 Schaal 1:100

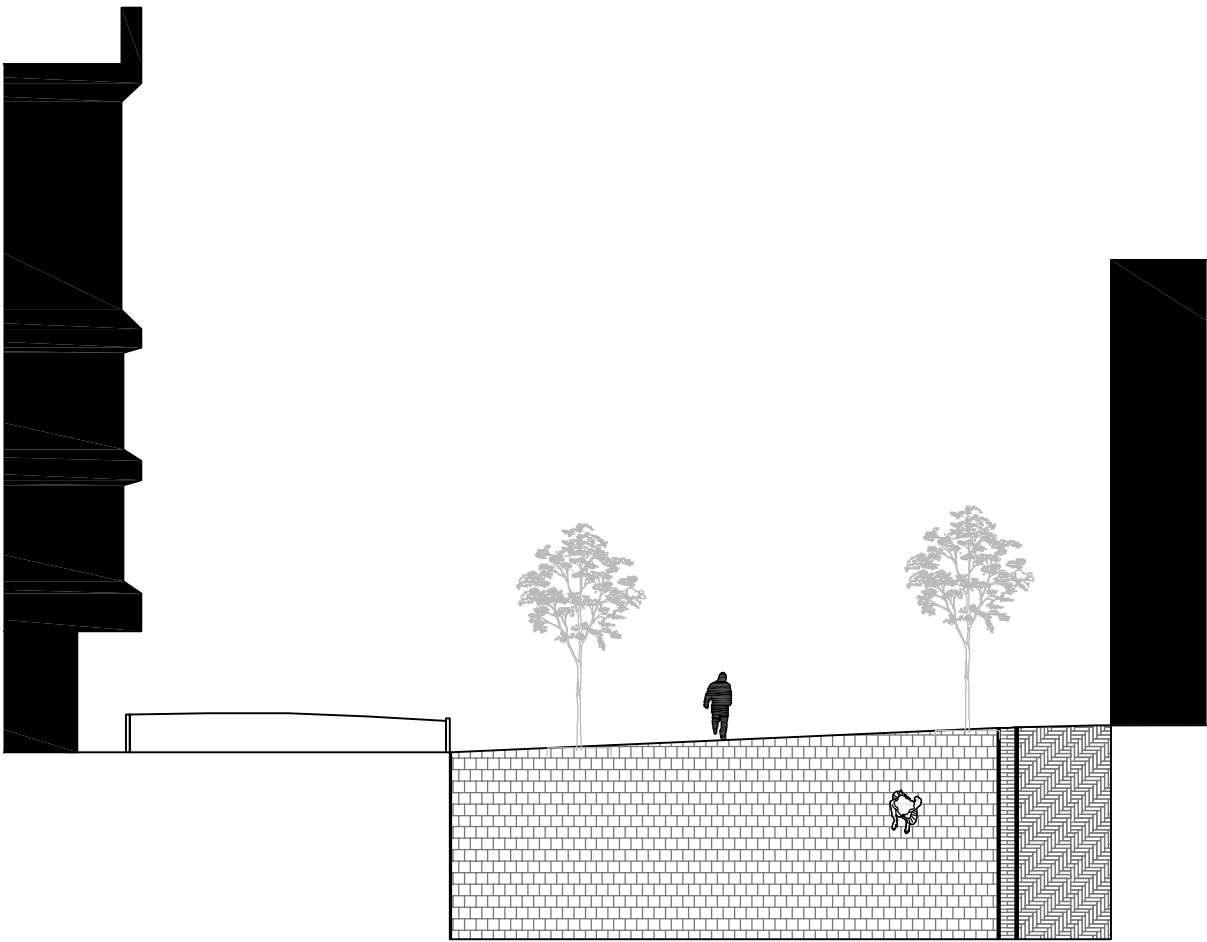
Dr. Poelsstraat

Doorsneden

Doorsnede A 1:200

Van links naar rechts:
Gebakken steen vierkant (grijsbeige) 150x150mm
Betonnen element met boom, hoogte 450mm
Goot van gebakken klinkers (zwart) 200x50mm
Gebakken klinkers (zwart) 200x50

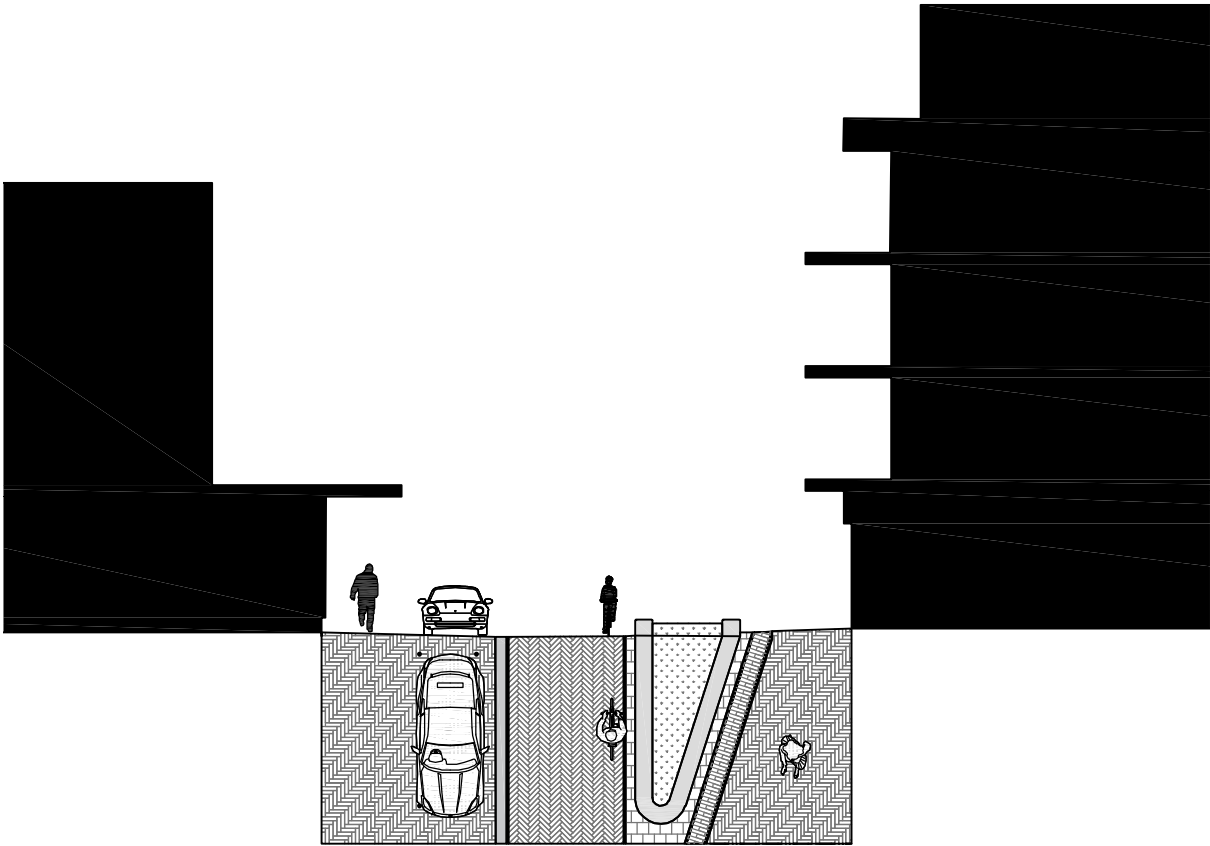
Doorsnede B 1:200

Van links naar rechts:
Betonnen element Stads kantoor
Boom met boomspiegel straal 1700 mm
Gebakken steen vierkant (grijsbeige) 150x150 mm
- gecombineerd met steen vierkant (zwart) 150x150 mm
Goot van gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm
Gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm

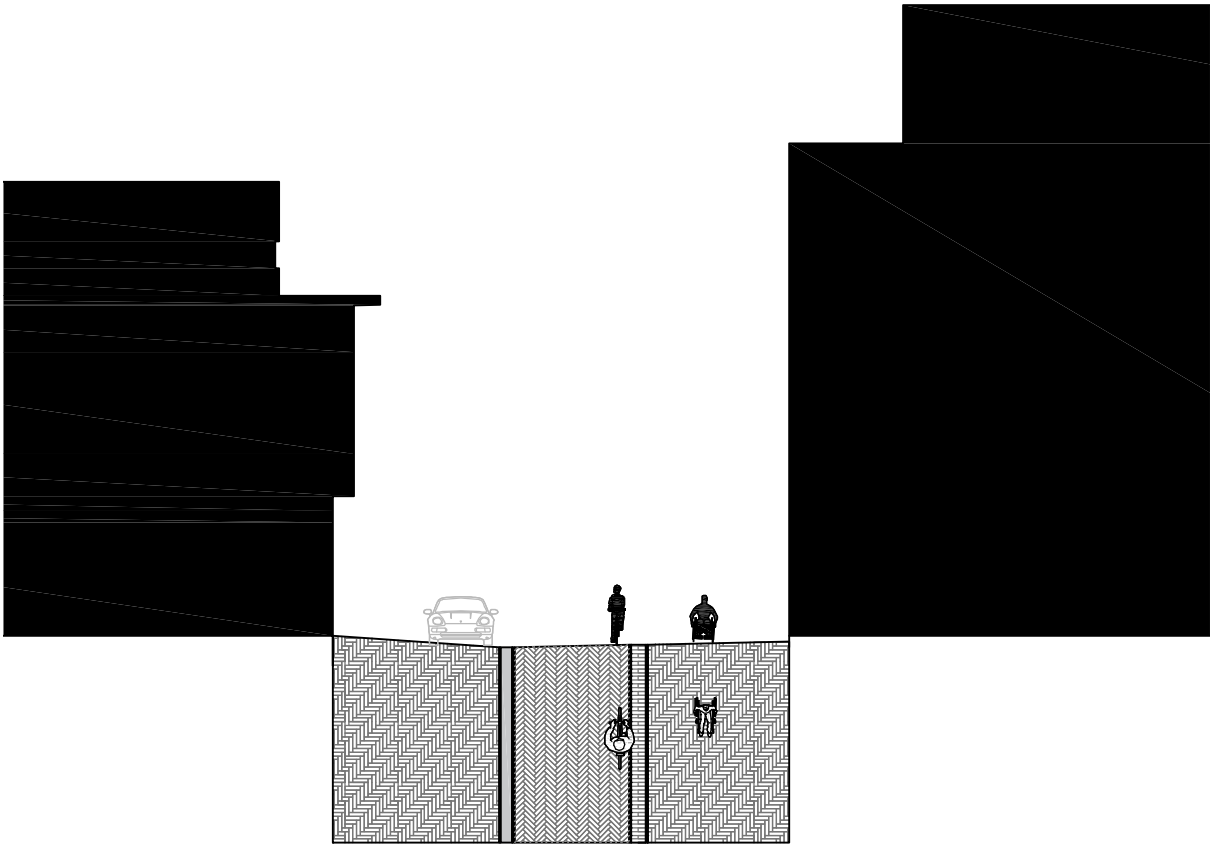
Dr. Poelsstraat

Doorsneden

Doorsnede C 1:200

Van links naar rechts:
Gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm
Kantstrook beton (lichtgrijs) 300 mm
Smale lijngoot 20mm
Gebakken klinkers met sluitsteen (grijsbeige) 200x50 mm
Gebakken steen vierkant (grijsbeige) 150x150 mm
Betonnen element met boom, hoogte 450 mm
Goot van gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm
Gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm

Doorsnede D 1:200

Gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm
Kantstrook beton (lichtgrijs) 300 mm
Smale lijngoot 20 mm
Gebakken klinkers met sluitsteen (grijsbeige) 200x50 mm
Goot van gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm
Gebakken klinkers (zwart) 200x50 mm

Dr. Poelsstraat

Bijlagen

Technische tekeningen:

Overzichtstekening schaal 1:500

Dwarsprofielen schaal 1:200

Details schaal 1:50

**Het definitieve ontwerp van de Dr. Poelsstraat is gebaseerd op het bidboek 'Urban Heerlen', de kadernota 'Sjoën Heële', het belevingsconcept 'Kruispunt van Perspectieven' en het ruimtelijk ontwikkelingsperspectief 'VIAVIA 2020-2040'.
Zie bijlagen.**

Dr. Poelsstraat

Colofon

Maurer United Architects

Juni 2021

Projectteam

Marc Maurer

Nicole Maurer

Annika Frencken

Peggy Maurer

Hassan Ghadri

Slava Tarasov

Soma Sharaf

Marre Huiveneers

Evy Smeets

Bijdragen

Doenja Urlings

Studio DL

